

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM

POGOVORA S PREDSEDNIKOM VLADE RS JANEZOM JANŠO ZA TELEVIZIJO SLOVENIJA 1

Ljubljana, 17. april 2012

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Dober večer, gospod predsednik.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Sindikati za jutri napovedujejo stavko, kot pravijo, kakršne še ni bilo. Ne vemo, kaj se bo zgodilo. Stavka se lahko razvleče, imela bo finančne posledice. Je vaša vlada naredila vse, da bi se tej stavki izognila?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nerazumno je stavkati, dokler trajajo pogajanja in vlada je naredila vse, kar je naredila v njeni moči, ne znamo pa čarati. Vlada razpolaga s sredstvi, ki so na voljo, zadolževanja praktično ni več oziroma je omejeno in porabimo lahko toliko, kot ustvarimo. Vlada nima svojih sredstev, to so sredstva davkoplačevalcev, in tukaj gre za srečanje z realnostjo. Velik del Slovenije, še posebej tisti, ki so zaposleni v gospodarstvu, podjetniki, upokojenci so to že spoznali zadnja tri leta in zdaj smo na trenutku, ko to začne spoznavat javni sektor. Ta prekomerna potrošnja zadnjih treh let je bila financirana z zadolževanjem in zdaj prihajajo računi za to zadolževanje. 700 milijonov evrov v letošnjem letu samo za plačilo obresti.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, spraševala sem vas pravzaprav o socialnem dialogu. Kar nekaj dni se je pravzaprav ugibalo, kdo je komu dolžan, vabilo, sindikati so se pritoževali, verjetno utemeljeno, da seveda še niso imeli pregleda nad celotnim zakonom o uravnoteženju javnih financ, o katerem seveda govorimo, in da se je težko pogajati selektivno - z drobci informacij, ki so jih prejeli na predhodnih pogajanjih.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, to seveda ne drži. Prvič v zgodovini Slovenije pa tudi kakšne druge države najbrž se je zgodilo, da je vlada eno uro zatem, ko je sprejela rebalans proračuna, ali pa seznam ukrepov, ta rebalans proračuna in ukrepe predstavila tudi socialnim partnerjem in ekonomsko socialnemu svetu. Dvakrat smo to naredili, tako za ukrepe kot za sam rebalans. Nikoli v zgodovini Slovenije ali kakšne druge parlamentarne demokracije se še to ni zgodilo, da bi recimo vlada usklajevala proračun s sindikati. To ni stvar socialnega dialoga. Glede na situacijo, v kateri smo, ko je pač potrebno storiti marsikaj, kar smo zamudili v zadnjih treh letih, smo šli mi po tej poti, ampak to ni nekaj kar bi bila tista prava vsebina

socialnega dialoga. Tukaj se marsikaj meša, tudi v teh stavkovnih zahtevah so stvari, ki nimajo nikakršne zveze s pristojnostjo sindikatov v slovenski ustavni ureditvi.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, pogajanja so se danes nadaljevala in to v treh različnih odborih, ampak še zjutraj so sindikalni predstavniki govorili, da pred sabo še nimajo obljubljenega čistopisa, ki pa so ga v Državnem zboru prav tako prejeli šele ob devetih zvečer, včeraj zvečer.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glejte, ko gre za čistopis zakona, je to tekst, ki mora bit popolnoma skladen v členih in obrazložitvami. In tu gre za težak projekt glede na to, da zakon posega v več deset obstoječih predpisov, tako da gre tukaj za tehnično zahtevno delo. Vendar to, kar piše v tem zakonu, sindikati poznajo, poznajo vse tisto, kar zadeva socialni dialog, poznajo vse ukrepe, njihove finančne posledice, kjer je bilo vse to že predstavljeno na ekonomsko socialnem svetu in sindikatom javnega sektorja na šestih krogih pogajanj, ki so potekala ves ta čas. Zelo neprepričljivo je govoriti, da ukrepov ne poznaš, vendar jim nasprotuješ. No in to poslušamo zadnje dni. To, kako bo nek člen napisan, je popolnoma vseeno, da tisto, kar zadeva socialni dialog in kar skrbi tudi sindikate, vlado in vse, so finančne posledice in te so točno takšne, kot smo jih postavili na ekonomsko socialnem svetu in v pogajanjih. Nič se tukaj ni spremenilo.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Kako potem vi razumete to stavko? Je to strah pred varčevalnimi ukrepi, pred gospodarsko krizo nasploh, ali gre za nasprotovanje politiki varčevanja kot jo želi izpeljati vaša vlada.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, deloma je to posledica nerazumevanja situacije, v kateri smo, mi smo se trudili tudi s podrobnejšo predstavitvijo položaja, v katerem je Slovenija pa tudi širše evropsko okolje na tistem prvem sestanku ekonomsko socialnega sveta na Brdu, da pojasnimo kje smo. Da povemo, koliko je še manevrskega prostora, ki je tudi pri zadolževanju, kakšne so naše obveznosti, kakšne bodo sankcije, če mi teh obveznosti ne bomo izpolnili do naših partnerjev, in na nek način smo računali, da bo to pomagalo k temu, da bo nekoliko več razuma v teh pristopih in v tem dialogu. Žal se to ni zgodilo. Drugi razlog po mojem, zakaj se grozi s to stavko še v času pogajanj je, da doslej kadarkoli so sindikati javnega sektorja, ki so javnomnenjsko močni v Sloveniji, zagrozili s stavko, je vlada pokleknila. Saj včasih niti ni bilo treba, da je prišlo do stavke, vlada je tako ali drugače pokleknila, obljubila vedno vse, nazadnje tudi to, da bo takšna stavka plačana. Čeprav ni bilo upravičeno. To je bilo običajno leta 2010, ko se je zgodila neka podobna stavka. Ali je podobna, bomo šele videli. Tudi takrat ni bilo razlogov za to, da je bila tista stavka plačana, ampak vlada je naknadno potem v teh pogajanjih pristala na to, da je bila ta stavka plačana in ljudje mislijo, da je to nekaj, kar je vedno tako in da bo tudi sedaj avtomatsko tako. Vendar tokrat temu ne bo tako, ta stavka ne bo plačana, vsak, ki bo stavkal, za tisti dan ne bo dobil plačila.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Omenili ste pravzaprav obdobje prejšnje vlade. Zanima me, kako vi sami, tudi vaša stranka, gledajo na to obdobje prejšnje vlade, ko ste bili pravzaprav prav vi, skupaj s sindikati, ovira pri varčevalnih ukrepih, ki jih je skušala izpeljati vlada. Govorim seveda o vseh reformah, zaradi katerih smo potem tudi šli na referendum.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, glejte to je ena takšna krilatica, ki kroži po Sloveniji kot izgovor. Naša stranka je bila v prejšnjem mandatu, ko je bila v opoziciji, predlagateljica velike večine protikriznih ukrepov. Predlagali smo jih bistveno več kot vlada s celotnim aparatom, res pa je, da je bilo večina teh ukrepov zavrženih. Nekatere od teh predlagamo zdaj in jaz upam, da bodo sprejeti. Podprli smo tudi vse vladne predloge, razen treh. To je tista neumnost o omejevanju medsosedske pomoči, potem poseg v študentsko delo, ki je bil prekomeren in pokojninski zakon oziroma spremembe pokojninskega zakona, kjer se vlada ni bila pripravljena niti dve minuti usklajevati z nami.

Mi smo javno ponudili podporo temu zakonu, v primeru, da se pač v ta zakon vključi večja transparentnost, se pravi individualni pokojninski račun, tako da bo vsak vedel, kakšna pokojnina ga čaka, kar bi še posebej motiviralo mlade za zgodnejši vstop v pokojninsko varčevanje. Kot rečeno, niti dve minuti si nihče v vladi ni vzel časa zato, da bi te stvari usklajeval, ponudili smo partnerstvo za razvoj, ni bilo sprejeto. Zdaj ga mi ponujamo opoziciji, jaz upam, da bo ravnanje teh strank, ki so zdaj v opoziciji bolj razumno, kot v času, ko so bili na vladi. Torej, če pogledate cel mandat zadnjih treh let in preštejete glasovanje o protikriznih ukrepih, boste videli, da je Slovenska demokratska stranka zelo veliko vladnih ukrepov oziroma vse razen treh podprla, poleg tega smo jih predlagali nekaj sto, ki v glavnem niso bili sprejeti. To sliko ni možno poenostavit samo s tistim referendumom o pokojninskem sistemu, ki ga mimogrede nismo vložili mi kot opozicija, ampak so ga vložili sindikati in ne glede na to, kako bi mi ravnali, saj je del opozicije podprl tiste rešitve. Na referendumu, tisti zakon ne bi šel skozi, ker se je zpenjalo na malenkostih, namesto da bi se na malenkostih popustilo in reševalo širšo sliko. Sicer pa naslednje leto nas čaka ta podvig in videli bomo, ali je tokrat več pripravljenosti ob tem, da bomo mi vgradili v te spremembe pokojninske zakonodaje tudi tiste elemente pravičnosti, ki so predstavljali zahtevo opozicije v prejšnjem mandatu, tudi dela sindikatov, pa niso bili sprejeti. Toliko o prejšnjem mandatu.

Ne rečem, da situacija, v kateri smo danes, ni samo posledica slabega dela vlade v prejšnjem mandatu, niti ni samo posledica, kot se velikokrat pravi, tega, da nekaterih strukturnih sprememb ali reform nismo naredili v času konjunktore, se pravi v našem prejšnjem mandatu, predprejšnjem mandatu. To, kar imamo danes, je tudi posledica širšega dogajanja, se pravi udarca gospodarske krize in predvsem dejstva, da v Sloveniji miselnosti nismo prilagodili novim razmeram. Ne gre toliko za eno ali pa za drugo vlado, gre zato, da velik del v Sloveniji še vedno misli, da je treba samo prezimit to krizo in da bo potem vse bolje. Tudi zadnja tri leta je slovenska javnost iz tega in drugih studiev, vaše in drugih televizij, poslušalo obljube, kako bo drugo leto boljše. Ni bilo boljše in jaz sem danes žal v situaciji, ko bi bilo zelo neodgovorno, če bi te stavke ponavljal. Jaz bi bil zelo vesel, če bi lahko danes rekel, >>zatisnimo pas, vihra bo minila in drugo leto bo vse boljše<<.

Tega jaz ne morem reči, ker bi bilo to nepošteno, neodgovorno, te ukrepe, ki jih zdaj predlagamo, je treba sprejeti v tej obliki, sicer bodo v naslednji fazi bistveno ostrejši, ker čas mineva. Slovenija je brez operativnega proračuna, vsak dan zapravljamo več, bistveno več kot ustvarimo, prelagamo to breme na prihodnje generacije in tudi spravljamo v nevarnost ta manevrski prostor, ki ga še imamo pri zadolževanju, ki ga še vedno potrebujemo. Mi se bomo letos zadolžili za milijardo evrov, najmanj še, tudi če bodo vsi ti ukrepi sprejeti in od te milijarde evrov bomo dali 700 milijonov za obresti. Samo za plačilo obresti, ne glavnice. Za plačilo obresti, za kredite, ki so bili najeti v zadnjih treh letih in ti krediti niso bili porabljeni za investicije, ampak za socialo in za vzdrževanje, pač javnega sektorja, ki je bil v tem času večji kot pa smo ga lahko financirali in je tudi danes večji kot ga lahko financiramo. V zadnjih treh letih je slovensko gospodarstvo izgubilo preko 60.000 delovnih mest slovenskih državljanov in še več kot 60.000 delovnih mest, ki so, na katerih so delali tujci z delovnimi dovoljenji, ki jih je Slovenija izdajala. 120.000 ljudi letošnje leto dela manj kot pa je delalo pred tremi leti. Kar pomeni bistvene izpade v pokojninski, zdravstveni blagajni, pri davkih, pri potrošnji, na drugi strani bistveno večji pritisk zaradi povečanja števila brezposelnih na socialne transfere in to Slovenijo postavlja v situacijo, ko je nujno potrebno reagirati na obeh straneh, se pravi tako na prihodkovni kot na odhodkovni strani to vlada počne.

S tem, da je treba vedeti, da nekateri ukrepi na prihodkovni strani, ki lahko povečajo proračun, kjer lahko še najdemo nekatere rezerve pri, kot se popularno reče, obdavčitvi bogatejših, luksuza in vse ostalo - večina teh ukrepov lahko začne delovati šele naslednje leto. Ne rešuje te situacije v letošnjem letu. Če bi se mi pogovarjali o proračunskih dokumentih, o rebalansu proračuna za leto 2012 lansko jesen, bi bile stvari drugačne, ampak mi se pogovarjamo o proračunskih dokumentih za letošnje leto v aprilu tekočega leta.

In vsak dan, ki mine, dela dodatno škodo. Zaradi tega se tako mudi. In zaradi tega mi nismo mogli ustavit te procedure in počakati s predlaganjem rebalansa in tega interventnega zakona oziroma zakona o uravnoteženju javnih financ, dokler se ne izpogajamo s sindikati, ker ne vemo, kdaj to bo. Tako da obe proceduri tečeta vzporedno in tukaj smo računali na nekoliko večje razumevanje socialnih partnerjev v tem smislu, da se v času pogajanj ne bo grozilo s stavko, ki ne bo nič prinesla. Po tej stavki bodo problemi enaki kot so bili in 200, 300.000 bo dodatno prizadetih tisti dan, ker ne bodo vedeli kam z otroci, bodo morali jemati dopuste, vse to bo stalo, ljudje, ki bodo stavkali, ne bodo dobili plačila, se pravi bodo dobili manjše plače. Problem pa zato ne bo nič manjši, bo samo večji. Ta stavka lahko traja tudi en mesec, vlada nima manevrskega prostora, da popušča preko tega, kar je na voljo, kar je na razpolago denarja.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Gospod predsednik, ampak verjetno sindikate tudi razumete, da pozivajo ljudi k stavki, glede na obseg varčevalnih ukrepov kot jih predlaga vaša vlada. Zelo široki so pravzaprav. Vse od znižanja plač javnih uslužbencev do znižanja porodniškega nadomestila, normativov v šolstvu, brezplačen vrtec za drugega otroka, ki je bilo v bistvu vaše darilo, precej drago darilo pravzaprav, v vašem prejšnjem mandatu. Če pogledava recimo nadomestilo za brezposelne - to ni redistribucijski transfer. Mi odvajamo del našega dohodka, da bomo imeli nadomestilo, če ga bomo potrebovali. Kako vi gledate na to?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Prvič, veste, ni pošteno isti stvari enkrat reči darilo, drugič pa pravica. Se morate odločit, ali je brezplačen vrtec za drugega otroka predvolilno darilo ali je to pravica.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, že takrat ste vedeli, da s tem bodo nastali stroški, ki jih bo držala verjetno nekoč težko pokrila.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Leta 2008, ko je bilo to predlagano, je država to z lahkoto pokrila.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak je seveda morala upoštevati, da prihaja obdobje suhih krav, verjetno tudi v tistem obdobju.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Leta 2008, v obdobju, kot pravite, debelih krav, je bila poraba v Sloveniji bistveno manjša. V prihodnjih letih krize, se je poraba povečevala, javni sektor je rasel, prihodki pa so se zmanjševali. Če bi ta poraba drugod ostala na enaki ravni kot, z izjemo sociale, kjer je bilo povečanje nujno zaradi povečane brezposelnosti, ampak to je predstavljalo morda četrtnino vsega tega zadolževanja v pač v vsoti dveh milijard, bi ta pravica lahko mirno ostala. Mi smo drugje povečali to porabo. V času, ko je gospodarstvo izgubilo, 60 plus 60, se pravi 120.000 delovnih mest, se je v javnem sektorju na novo zaposlilo več kot 9.000 ljudi.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak tudi v vrtcih seveda

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja. Recimo, da je 10 procentov teh zaposlitev bilo upravičenih, ostala pa niso bila upravičena. V tistem času, ko ni denarja, ne povečuješ teh stroškov. Zadeva je bila izven nadzora. Ne toliko v sami administraciji kot v širšem javnem sektorju. Nihče tega ni nadzoroval, v lanskem letu recimo, ko je bil padeč bruto domačega proizvoda, ko smo spet zajadrali v recesijo in je bil proračunski primanjkljaj 6,5 odstoten bruto domačega proizvoda ali pa več kot 20 procentov se je več porabilo kot zbralo, je bilo za avtorske in svetovalne pogodbe v javnem sektorju porabljenih 23 milijonov evrov, ki jih ni bilo, ki jih je zdaj treba odplačevati. Nobene racionalnosti ni bilo. Poleg tega se je povečevalo zaposlovanje. Šli smo v ogromne škarje. Jaz razumem sindikate, da skušajo seveda iskat druge možnosti, pogajanja so zato, da se stališča zbližajo, da se dogovorimo. In tukaj je manevrski

prostor, da nekatere ukrepe ne izvedemo letos, ampak morda naslednje leto pa imamo še vseeno za kakšen odstotek večji primanjkljaj. To bi sprejeli tudi naši partnerji v Evropi, kot veste je Slovenija zaradi teh prekoračitev proračunskega primanjkljaja v mehanizmu izravnave, kar pomeni, da če mi ne uskladimo tega primanjkljaja s pravili, ki smo jih tudi sami sprejemali, bomo kaznovani, bomo prišli v položaj, ko ne bomo imeli dostopa do kohezijskih sredstev, kar bi bila velikanska škoda, ker so to edina resna sredstva za investicije v naslednjih letih, in ko bi morali plačevati kazni, še dodatne kazni na to situacijo, ki jih imamo.

Se pravi, ta zadeva ni tako enostavna in mi smo pričakovali, da če vlada predlaga recimo znižanje plač za 15 odstotkov, bodo šli sindikati nasproti z nekim predlogom, ki bo manjši in se dobimo nekje na nekem nekem racionalnem odstotku, del problema pa skušamo rešit naslednje leto. Ampak kaj so sindikati predlagali v teh stavkovnih zahtevah, na katere smo včeraj dajali odgovor. Sindikati javnega sektorja so predlagali, da se vsa plačna nesorazmerja odpravijo takoj, še v letošnjem letu, kar bi pomenilo še na to, kar že imamo, in je preveč, dodatnih nekaj sto milijonov evrov povečanja mase plač. To je predlog, ki je, bom rekel, izven okvirov vsakega razuma in ko sem jaz to bral, sem mislil, da se nekdo šali. Tako se ni možno pogajati, ljudje živijo na luni.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, ampak hkrati se vam oziroma vašim ministrom, vaši vladi očita, da tudi s takšnimi izjavami nekako demonizira javne uslužbenke. Ko vendarle ne živijo tako dobro, kot se jih pogosto predstavlja. Vi sami veste, da je razlika med plačo nekega poslanca ali pa nekega javnega uslužbenca v 24. plačnem razredu gromozanska in da jim prav teh nekaj visokih plač zvišuje povprečje. Namesto da bi oklestili visoke plače, je zdaj očitek, bodo največ trpeli prav ljudje z najnižjimi dohodki. Ali ste predvideli skupne učinke te reforme? Kaj se bo zgodilo, če nek zelo slabo plačan uslužbenec javnega sektorja, ti obstajajo, to ljudem seveda moramo povedati, če izgubi regres, če izgubi vožnjo na delo, če je manj otroških dodatkov, če ima otroke v vrtcu, saj se mu ne bo splačalo priti v službo. Saj mu bo ugodneje in ceneje doma?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, pogledite, delno sem dolžan odgovoriti tudi na vaše vprašanje, ko ste spraševali glede nadomestila za brezposelne, češ da se to plačuje od plač. Seveda se to plačuje, vendar se tega denarja zbere bistveno manj kot se ga potem porabi za nadomestila v primeru, ko je brezposelnost visoka in mi imamo visoko brezposelnost. Ker manj ljudi dela, manj ljudi plačuje prispevke za brezposelnost, več ljudi je brezposelnih, več ljudi potrebuje te dodatke, tako da ...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Že, toda govori ...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Je to treba pokrivati z drugih virov in zdaj ta delna prilagoditev teh nadomestil po višini in tudi po času trajanja zgolj usklajevanje dejanskega stanja z realnimi možnostmi. Še eno je treba vedeti glede nadomestils za brezposelnost. V začetku je nadomestilo za brezposelnost v višini minimalne plačo v Sloveniji, ki je nizka. Tako da je se marsikdo vpraša, a se mu splača delat za minimalno plačo, ali biti brezposeln pa dobiš nadomestilo, ki ga seveda morajo zaslužiti drugi. Ta zadeva dolgoročno seveda ni rešljiva tako da mi zvišujemo nadomestilo za brezposelnost, želimo si, da bi se plače dvignile, tudi minimalne, čeprav so se v prejšnjem mandatu, brez tega, da bi bilo to vezano na kakšen drug ekonomski ukrep, kar je bila napaka, ampak v prihodnosti bo potrebno naredit vse, da bodo plače ponovno rasle. In tudi te ukrepe, ki jih zdaj sprejemamo, delamo ne zato, da bomo vse bolj siromašni, ampak zato, da bo Slovenija ponovno rasla. Če pa jih ne naredimo, se Slovenija nikoli ne bo pobrala. Slovensko gospodarstvo je na robu, 12.000 podjetij je propadlo zaradi različnih razlogov v tej krizi, zelo malo novih nastaja.

Izgubljajo se zaradi teh prevelikih obremenitev, poslovne priložnosti, ki bi jih slovenska podjetja ali pa slovenski podjetniki lahko izkoristili, in gospodarstva se bolj obremenjevat ne da. Vsak dan, ki mine brez tega, da na eni strani razbremenimo gospodarstvo in na drugi strani racionaliziramo javno porabo, pomeni dolgoročno sabotažo slovenskemu razvoju. In prelaganje vseh teh bremen na naše otroke, veliko se govori o pravičnosti - ali je pravično? Dve milijardi evrov porabit na leto več kot ustvariš in to prelagat na generacije, ki se zdaj rojevajo. Mi jemljemo njihovo prihodnost in tudi to se je treba vprašat.

KSENİJA HORVAT PETROVČIČ: Toda gospod premier, pri tem vas moram vprašat, ko govorite o otrocih. Prav otrokom bomo zdaj priškrnili največ, praktično od rojstva do visoke šole, mi pa verjetno želimo vzgojiti otroke, odrasle ljudi, ki bodo znali voditi to državo in gospodarstvo in ki bodo morda znali kdaj tudi odplačevati kak dolg, ne glede na to, ali ga bomo ustvarili, torej naša generacija ali pa kdo za nami.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, zagotovo, glejte idealno bi bilo, če bi vsak otrok imel svojega učitelja. Tako kot je imel Aleksander Makedonski Aristotela za učitelja in bi se en učitelj ukvarjal z enim otrokom, to bi bil idealen sistem vzgoje in izobraževanja in morda nekoč tako bo.

KSENİJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak učitelji bi zdajle skočili na vašo izjavo ...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, ne.

KSENİJA HORVAT PETROVČIČ: Ker je razlika med 22 učenci v razredu ali pa 29.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne. Razlika zagotovo je, samo morate pogledati tudi nazaj, ko je z normativi, kakršne naj bi zdaj uvedli in gre za delno racionalizacijo, Slovenija dosegala boljše rezultate, primerljivo gledano v znanju z bistveno bolj razvitimi državami. Se pravi, to zmanjšanje števila v razredu ali pa povečanje števila učiteljev ni bistveno prispevalo ali pa ponekod sploh ni prispevalo h kvaliteti. Tukaj je treba vedeti, da je v šolstvu mislim, da zaposlenih okrog 50.000 ljudi. Tukaj ne gre samo za učitelje, gre tudi za vso administracijo in vse ostalo, kar izhaja potem iz teh normativov, in smo včasih krivični, ko se govori samo o učiteljih. Mi govorimo o racionalizaciji nasploh v šolstvu in to ne pomeni, da učitelji slabo delajo ali pa da se ne trudijo ali pa da gre tukaj za manj vreden poklic. Nič od tega to ni. In očitki sindikalnih voditeljev, kako vlada tukaj podcenjuje javni sektor je zgolj, bom rekel, propagandna v času, ko se skuša povečat konflikt. Javni sektor je pomemben, javni sektor je nekaj, kar omogoča, da družba normalno funkcionira in je popolnoma jasno, da nekega normalnega razvoja brez dobrega šolstva, raziskav, brez zdravstvene oskrbe, socialne oskrbe in vsega ostalega ni.

Saj bogastvo nam nič ne pomaga, če to ne funkcionira dobro. Po drugi strani pa nič v javnem sektorju ne more dobro funkcionirat, če to ne moremo plačat, če si tega ne moremo privoščiti in je te stvari potrebno uskladiti. Zdaj na kratko rečeno, prišli smo v situacijo, ko je manevrskega prostora za življenje na tuj račun zmanjkalo. Ali pa manevrskega prostora za življenje na račun prihodnjih generacij enostavno ni več. In bo treba z manj zaposlenimi, z manj denarja, narediti več. Države, ki so že šle čez to krizo v Evropi, so dokazale, da je to možno, in Slovenci smo skozi zgodovino dokazali, da nismo nič slabši od njih. Torej se je treba samo odločit, da v to gremo. In ne videt strahov tam, kjer jih ni. Če bo nekaj učencev več v skupini in če bo kakšna ura več na teden, to ne bo propadlo slovensko šolstvo. Ne vem, če veste, ampak na slovenskih univerzah je lahko nek predavatelj, profesor redno zaposlen z vsemi pravicami, ki izhajajo iz redne zaposlitve, s plačo, ki sicer ni največja, ob delovni obveznosti štiri do osem ur na teden. Štiri do osem ur na teden je dovolj zato, da si ti redno zaposlen. Povejte to ljudem, ki delajo osem in več ur na dan za bistveno nižjo plačo in boste videli, kaj vam bodo rekli o slovenskem javnem sektorju. Njihova ...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Torej gospod Janša ...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Sodba bo pavšalna in bo morda tudi krivična, ampak znotraj tega javnega sektorja so ljudje, ki so pretirano obremenjeni, ki delajo za nizko plačo, ki izgorevajo v poklicih, kjer je pomanjkanje in tako naprej, so pa deli tega javnega sektorja, kjer ni, da ni, kjer je razkošje veliko in kjer morajo drugi plačevati za njih.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Gospod Janša, nihče vam ne oporeka tega, da seveda je potrebno racionalizirati javni sektor, nihče, ampak če smo slišali včeraj izjave predstavnikov univerze, pa pravijo, da jih boste z varčevalnimi ukrepi pripeljali do roba zloma, da univerza s temi varčevalnimi ukrepi ne bo mogla več funkcionirati. Ne dvomim, da obstaja kje kakšen ekscesen primer, ampak kaznovati pravzaprav cele generacije študentov pa verjetno tudi ni pravi odgovor na ekscese v javnem sektorju.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kar se tiče študentov, mislim da bo prišlo do dogovora. Študentska populacija se je pokazala tukaj za bolj razumno, za tisti del družbe, ki bolj razume situacijo, v kateri smo, kot pa tisti, ki predstavljajo univerze. To, da bo nek profesor za redno zaposlitev namesto šest ur na teden predaval dvanajst ur, mislim da to ne bo konec univerze. Kar se tiče pa generacij, odgovornosti in vprašanja pravičnosti, pa je treba povedati resnico. In tukaj je resnica v tem, da je naš glavni problem, da ima šola cele generacije za poklice, v katerih ne bo delala.

V Sloveniji se petnajst oziroma dvajset let s tisto izjemo našega predprejšnjega mandata, ko smo to skušali omejevati, širil vpisna mesta za študije, v katerih dve tretjini generacije, ki bo izšolana, ne bo dobila dela. Toliko dela za novinarje, filozofe, sociologe, politologe, pravnike, ekonomiste kot jih mi šolamo v Sloveniji, ne bo. In večina teh profilov nima možnosti, da dobi zaposlitev izven države, ker je teh profilov tudi v Evropski uniji dovolj. Torej bodo potrebna dodatna sredstva iz njihovega žepa za prešolanje ali pa za iskanje nekega drugega poklica in ves ta denar gre v nič. In zato ni kriva ta generacija, zato tudi niso krivi ti posamični profesorji, ki tu predavajo, kriva je šolska politika v Sloveniji v času po osamosvojitvi, ko smo bistveno povečali, pretiravali s kapacitetami za profile, ki jih gospodarstvo ne rabi. Mi govorimo o potrebi po novi industrijski politiki, vendar s temi profili ki so danes večinski na slovenskih univerzah tega ne moremo zagatati in to je naš ključni problem, če zdaj govorim o univerzi.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: V prejšnjem mandatu je bila vaša tarča med humanističnimi študijami nekako sociologija. Zdaj vi in tudi vaši kolegi, takrat ste zelo poudarjali da preveč sociologov Slovenija izobrazijo. Zdaj ste ta seznam nekoliko razširili, ampak moje vprašanje je, kaj pa je narod brez dobrih humanističnih študij? Hkrati pa to kar delate, združujete različne inštitute, v glavnem na področju humanistike, kjer pa se včasih te povezave nekoliko nelogične. Pedagoški inštitut, muzej za šport, Zavod za neke športne dejavnosti. Zdi se, da to da se je racionalizacija zatekla v neke nesmiselne ukrepe, kjer tudi ne boste prav veliko privarčevali.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No bomo šele videli. Ampak zdaj na kratko vam lahko odgovorim z nekim primerom, ki smo ga srečali leta 2006, ko je naša takratna vlada prvič dobila te številke na mizo in smo se zgrozili nad temi nesorazmerji. Obiskali smo neko podjetje na notranjskem, kjer nam je direktor povedal da so objavili razpis za nekaj delovnih mest. Iskali so dva inženirja lesarstva in poslovno sekretarko. Za dva inženirja lesarstva so dobili eno prijavo, za poslovno sekretarko pa 800 prijav. Med temi prijavami za poslovno sekretarko podjetja so bili ljudje z doktorati filozofije, sociologije, novinarstva in tako naprej. O tem jaz govorim. Vsaka družba potrebuje dobro humanistiko. Absolutno. Dobro profesorje, vse tisto kar omogoča da družba tudi duhovno kulturno, če hočete humanistično napreduje. Ampak vendar pa mora biti to v nesorazmerju. Mi smo pa v situaciji ko imamo med desetimi ljudmi, če poenostavim, dva ki nekaj proizvajata in potem jih imamo osem ki to prodajajo, ocenjujejo, skušajo prevrednotiti in

predvsem poučijo tista dva ki proizvajata da slabo delata. Tako da prišli smo v neko situacijo ko bomo morali in to se ne da v dveh letih, niti v mandatu ene vlade. Natančno razmisliti o tem, kaj želimo v naši prihodnosti. Ali želimo posnemati neke modele z juga Evrope kot so Grčija, Portugalska, delno tudi Španija in Italija ali želimo biti neka moderna, razvita, stabilna srednje evropska ali pa zahodno evropska demokracija, kjer so stvari v sorazmerju in kjer generacije ki se rojevajo in prevzemajo odgovornosti lahko dolgoročno načrtujejo svoje življenje, svoje kredite če hočete, družino, stanovanjske razmere in tako naprej.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Vam se pa...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V situaciji v kateri smo danes se tega ne da.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, ampak vam se pa očita, vaši vladi se pa očita, da pod krinko teh varčevalnih ukrepov pravzaprav delate... Na novo razporejate družbeno gospodarstvo, da uvajate v bistvu po tistem ideološke spremembe. Da bi lahko naredili nekatere stvari na katere niste niti pomislili, oz. o njih ne govorite. Recimo, da bi zmanjšali subvencije zasebnemu šolstvu. To v Sloveniji bi lahko bilo ideološko vprašanje.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ali veste kolikšen procent od vsega šolstva predstavlja zasebno šolstvo?

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Precej majhen.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: En odstotek. Mislim da manj kot en odstotek. Vse koncesije za zasebno šolstvo lahko ukinjamo, čeprav bi lahko bilo to v nasprotju z evropskimi standardi in ne bi s tem nobenega problema rešili. To so ta razmerja. Mi moramo rešiti glavne... tudi v zasebnem šolstvu, ki je majhno, so ta nesorazmerja. Gre v glavnem za študije ki jih že javni sektor, ki jih je že v javnem sektorju preveč. Ampak to ne...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak zanimivo je, da Center za narodno pravo pa ne bo utrpel nobene škode pri teh varčevalnih ukrepih.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Od kje vam zdaj Center za narodno pravo?

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Če govoriva tudi o inštitutih, o združevanju inštitutov, zmanjšanim proračunov posrednih inštitutov služb, vladnih uradov in tako naprej.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vsi centri in vsi inštituti ki ostajajo ali pa ki se združujejo so pod istim učinkom teh linearnih ukrepov. Tudi njim bodo šle plače dol, potni stroški, število zaposlenih in vse ostalo. Ne vem od kod vam to, da bo kdo izvzet.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Prebrala sem podatek, da se sredstva za Center za narodno pravo, da se mu proračun ne bo zmanjšal in da je to eden redkih uradov ki se bo to zgodilo. Glejte, pa se posvetiva dejansko še tem pomembnim vprašanjem o katerih govorite, predvsem o naložbeni politiki. To se tudi učita vaši vladi, da preveč poudarja varčevanje. Podobne so pravzaprav ocene za celotno Evropsko Unijo, da se preveč govori o varčevanju in premalo o naložbah in o ustvarjanju novih delovnih mest. Kako odgovarjate na to, za spoznanje drugačno optiko pogleda?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Veste, to je tako kot če pride sosed k kmetu, ki gospodari na kmetiji ki je polno zadolžena in gospodar te zadolžene kmetije sedi za mizo in razglablja o tem kako bi poplačal te kredite, da mu ne bodo kmetije zarubili. Sosed mu pa začne razlagati kako mora začeti vlagati v nova semena, nove stroje in kupiti nov traktor.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, ampak oboje je verjetno rešitev. In v Evropski Uniji...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Približno tako je ja. Ampak najprej se je moral on rešiti dolgov. Najprej mora priti na čisto, da bo sploh lahko dobil nov kredit, da bo lahko kupil nov traktor.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Toda Slovenija v primerjavi z evropskimi državami nima največjega javnofinančnega primanjkljaja. Je nekje na sredini. Prav tako brezposelnost. Ni najhujša v Evropi, spet. Podatki kažejo da smo nekje na sredini. Torej, ali vendarle ne slikate nekoliko preveč dramatične slike gospodarske situacije v Sloveniji?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz se bojim da je zlikam zelo realno sliko. In da si ne morem privoščiti tega luksuza ki si ga je lahko moj predhodnik s posledicami ki jih poznamo zadnje tri leta, ko je vedno govoril da drugo leto bo boljše. Samo to moramo zdržati, potem se bo pa ekonomsko okolje okoli Slovenije popravilo, Nemčija bo začela spet izvažati, dosegat gospodarsko rast, pa bo tudi v Sloveniji vse zacvetelo. To so razlagali tudi številni slovenski ekonomisti, če se spomnite gospoda Mramorja in ostalih ki so v teh vaših studiih razlagali prihodnost v zadnjih treh letih.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak..

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Še Nemčija je v lanskem letu dosegla več kot 3 odstotno gospodarsko rast. Nemško gospodarstvo se je izjemno okrepilo. Lahko so povečali tudi plače v javnem sektorju, Slovenija je pa šla navzdol. Se pravi, ni to kar se pri naš dogaja odvisno samo od drugih. In če se vrnem na to spravo ki ste jo prej omenili, se bojim, da če bodo šle stvari tako naprej, bomo še bolj razdeljeni na točkah kjer bi morali biti enotni in bomo potrebovali še več centrov za narodno spravo. V tem trenutku smo Slovenci razdeljeni na tiste ki trepetajo da v vladi s temi ukrepi nebi uspelo. In druga polovica, ki trepeta da bi vladi uspelo, ker gre za neko politično delitev. V resnici smo pa, če to odmislimo, razdeljeni na tisti del Slovenije ki je že občutil krizo. To je predvsem za gospodarstvo, podjetništvo, za brezposelne, za ljudi ki so izgubili delo, ki so dejansko na socialnem robu. In na tisti del Slovenije, ki krize še ni občutil, ker smo financirali javni sektor in številne druge stvari z zadolževanjem in mislijo da še kar tako naprej. Ampak...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Saj to je temeljni očitek, gospod predsednik. Da vi bogatih ne boste priškrnili dovolj, da boste priškrnili tiste, morda ne tiste ki so najbolj na dnu socialne lestvice, ampak ljudi z nizkimi, že zdaj zelo nizkimi osebnimi dohodki.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne eno ne drugo ni res. Vlada je pri vseh teh ukrepih predvidela, vkomponirala v ta zakon socialni cenzus, kar pomeni da ti ukrepi zniževanja socialnih transferov ne zadevajo tistih kjer je dohodek na družinskega člana pod 64 odstotki povprečne plače v Sloveniji. Tudi ta cenzus je vgrajen povsod, tudi ko gre za otroške dodatke recimo, se ti ne ukinjajo, za tiste družine ki imajo nizke dohodke. Ukinjajo se samo v tistih največjih razredih, se pravi se posege v bogate kot pravite. Hkrati s temi ukrepi, ki jim nepravilno rečemo varčevanje, v bistvu gre pa za racionalizacijo, je vlada predlagala tudi 14 ukrepov in nekateri so vkomponirani že v ta zakon, ki predstavljajo, kot vi pravite, obdavčitev bogatih. Obdavčujejo se finančne transakcije, povečuje se davek na kapital za 5 odstotnih točk. To je največji dvig, ki ga je kakšna država v tem času izvedla.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Kaj pa na dohodninski razred, s 50 odstotno obdavčitvijo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V izhodišča za pogajanja za nov socialni sporazum je vključena četrtna davčna stopnja z do 50 odstotno obdavčitvijo vseh letnih dohodkov nad 70.000 evrov. Se pravi, to je točno tisto kar so zahtevali sindikati in kar je bilo velikokrat tudi v

vaših studiih ponovljeno. Uvaja se davek, oz. povečuje se dajatve na luksuzne avtomobile, jahte, plovila, davek na...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Iz tega ne boste prav dosti pobrali verjetno.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Davek na motorna vozila, večjih kubatur...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Kaj kažejo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA:...Prestiznejših znamk prinesejo skoraj 100 milijonov evrov dodatnih sredstev.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Kaj pa recimo...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tega ne bodo plačevali revni, ker oni ne kupujejo teh avtomobilov. Vprašanje pa je, če to ne bo prizadelo tudi del srednjega razreda. Uvajajo se nekatere spremembe pri pobiranju davkov, kar so predlagali sindikati. Ustanovljena bo posebna davčna enota s pooblastili za zaplembo premoženja. Skratka, vse tisto kar so predlagali naši socialni partnerji v to smer na dohodkovni strani, ali uvajamo že v tem zakonu ali bo uvedeno, ker pri številnih davčnih predpisih je možno začetek delovanja vezati na začetek leta. Se pravi, bo uvedeno z 1. januarjem naslednjega leta, se pravi, ne drži da se ne posega tudi k bogatim. Problem Slovenije pa je, da tako imenovani bogati razred ni tako velik da bi tukaj lahko dobili vsa tiste sredstva, ki jih na drugi strani potrebujemo da zapremo te škarje.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Kaj pa dvig DDV-ja o katerem se tudi zelo veliko govori? Ste resno premislili, da bi dvignili DDV? Ali je šlo to tudi nekoliko za vprašanje prestiža glede na to, da je prvi o tem govoril gospod Jankovič.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, to je stara dilema med ekonomisti. Številne evropske države so si dvignile DDV ampak ne kot edini ukrep, temveč kot zadnji ukrep ali pa kot eden od ukrepov za to da se povečajo prihodki. S tem da je treba vedeti da je dvig DDV-ja je dodatna obdavčitev. Ena odstotna točka ne pomeni, da se bodo stvari podražile za eno odstotno točko. Pomeni pa, da se bodo podražile za pet odstotkov, ker je 20 odstotni davek...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Pa nebi bilo treba posegati v socialno državo v tolikšni meri.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, dvig davka je poseg v socialno državo. Če se dvigne DDV za 10 odstotkov bo bencin naslednji dan za 10 odstotkov dražji, pa tudi vsi ostali proizvodi. Če spustimo... Če ne dvignemo nižje stopnje se kruh ne bo podražil, ampak vse ostalo se pa bo. In to bo najbolj prizadelo tiste, ki imajo najmanj. Bogati bodo z lahkoto tukaj plačali nekaj več. Revnejši pa z veliko težavo. Vse se bo podražilo...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, ampak predlog je bil...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Stanovanje, elektrika, vse.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ:... da bi DDV na hrano lahko ostal isti.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, ampak saj ljudje ne kupujejo samo kruha. To je manjši del. Tisto kar je obdavčeno z nižjo davčno stopnjo, če je ne bi dvignili, pa je treba za to dobiti soglasje od Evropske komisije in te zadeve niso tako enostavne, to predstavlja izjemo za manjši del obremenitve v stroškovniku, letnem stroškovniku družine. Dvig DDV-ja najbolj prizadene vse, ki imajo najmanj, ker si ti najtežje privoščijo dražje izdelke. Poleg tega to vpliva na ekonomijo, na podražitev transporta in dvig DDV-ja.

Poleg tega, da ima pozitivne učinke ker nekaj več denarja vsaj kratkoročno pride v proračun, ima tudi negativne učinke na strani proizvodne gospodarstvo. Zato mu v glavnem nasprotuje tudi pri potrošnji. To je neselektiven davek. Tukaj ni možno uvesti cenzusa. Ampak kljub temu je to ukrep ki je skrajni ukrep ... skrajni primer...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ki čaka v vrsti.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, ... Če ne bo, če ti ukrepi ki jih zdaj predlagamo in če bodo sprejeti ne bodo v celoti sprejeli, če bomo pridelali zamudo pri sprejemanju in tako naprej, potem bo na koncu leta to na nek način edina možnost, ki bo še ostala za to, da ne gremo preko teh omejitev, ki jih imamo in preko katerih bomo plačali kazni. Kar pomeni, da bomo ves denar, ki bi ga dobili z dvigom DDV-ja dali za kazni, ki jih bomo plačali zaradi tega ker smo v mehanizmu presežnega primanjkljaja.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Kaj vi tudi tu past ki se skriva pred vašo politiko poudarjanja varčevalnih ukrepov. Kajti če jih ne spremlja poudarjanje naložb, naložbene politike, se vam zna zgoditi da boste čez 6 mesecev morali spet poseči v socialne transferje. Dobro, omenili ste DDV. Lahko bo kaj drugega.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poudarjanje naložbene politike je bila politika, ki so jo prakticirali zadnja tri leta. Vsak proračun, ki so ga sprejeli je bil tako imenovano razvojno naravnano. Kaj je bilo od tega razvoja smo videli. Samo poudarjanje nič ne prinese. Prinesejo ukrepi in Državni zbor obravnava nekatere ukrepe, ki naj bi zagnali ponovno gospodarstvo, ki naj bi omogočilo novo vlaganje in s tem tudi nova delovna mesta. Večje davčne olajšave pri investicijah, olajšave pri vlaganju v raziskave in razvoj, še posebej te investicijske olajšave targetirajo, oz. imajo za namen da privabijo tudi tuje naložbe, da te rezerve ki so mogoče še v nekem manjšem delu slovenskega podjetništva, pridejo na dan, da se to investira in da se začnejo ustvarjati nova delovna mesta. Ključna točka socialne politike te vlade je novo delovno mesto. Mi ne verjamemo v to, da lahko s povečevanjem socialnih transferov gradimo socialno državo. Socialno državo na srednji in na dolgi rok lahko gradimo samo tako, da se bodo ustvarjala dobro plačana nova delovna mesta, kar je tudi najbolj poštena oblika distribucije družbenega bogastva. In tudi največja, bom rekel. Najbolj pravična in tudi največji mehanizem za distribucijo družbenega bogastva so dobro plačana delovna mesta, pošteno plačilo za pošteno delo.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Gospod predsednik, pred volitvami ste veliko govorili o tem da zagovarjate umik države z gospodarstva. Zanima me kako zdaj gledate na en zelo konkreten primer prodaje državnega premoženja, prav v petek. Recimo, država ne bo izkoristila opcije prodajne opcije za prodajo slovenske industrije jekla Rusom. Šlo bo za četrtinski delež, s čimer bi zaslužila 47 milijonov evrov. Je to odmik od vaše prejšnje politike?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne. Zdaj če pogledate našo koalicijsko pogodbo, v njej piše da zagovarjamo naslednjo fazo privatizacije, vendar tako da v nekaterih ključnih panogah, ali podjetjih država vendarle ohrani kontrolni delež. Slovenska industrija jekla je pomemben gospodarski segment v državi. In v primeru da bi unovčili to opcijo, ki bi dejansko prinesla preko 40 milijonov prihodkov bi seveda izgubili varovalke, ki zdaj obstajajo. To pomeni da bi lahko lastnik, ki bi imel lastništvo preko tega kontrolnega deleža, ki ga ima zdaj država, mirno prenesel sedeže slovenske industrije jekla, proizvodnjo in s tem tudi številne finančne transakcije izven Slovenije, kar bi na drugi strani postopoma, če bi se vse to naredilo, oškodovalo slovensko gospodarstvo in posredno tudi proračun, verjetno za več kot za 40 milijonov evrov. Tako da to je bil ključni razlog da ...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Tega ne boste storili.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Situacija še ni tako slaba, da bi lahko rekli ne bomo več mislili dve leti naprej, rešujemo samo trenutno situacijo. Vseeno je treba misliti tudi nekaj let naprej.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Pred mesecem dni je bila podpora vaši vladi skoraj 46 odstotna. Zdaj je 26 odstotna, če se ne motim. Odstotek se bo glede na to kako bo potekala stavka, verjetno še spreminjal. Ko je imel Borut Pahor približno tako podporo vlade o kakršni govoriva sedaj midva, ste dejali, da ukrepi njegove vlade niso več legitimni. Kako zdaj gledate na to?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ko je gospod Pahor predlagal prve resne ukrepe je bila podpora njegove vlade 11 odstotna. Milim da natančno 11 odstotna in to je dejansko neka meja ki govori o tem da je veliko vprašanje ali ima država še legitimnega upravljavca.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Če bi se vam to zgodilo, recimo tolikšen padec, kako boste ukrepali?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zagotovo se nam to ne bo zgodilo v časovni dimenziji kot se je to dogajalo v prejšnjem mandatu. Tudi časa ni za to. Ta vlada je prisegla 10. februarja in takoj ocenila stanje, to stanje je bilo slabše kot smo pričakovali in predlagalo ukrepe za katere mislimo, da so potrebni. Ne samo da mi mislimo, da gre za ukrepe kakršne so sprejeli okoli nas. Večina evropskih držav, ki je danes iz teh glavnih valov krize je takšne ukrepe že izvedla v zadnjih letih, se pravi ne delamo nekaj na novo, ne odkrivamo na novo Amerike. Delamo, kar je preizkušeno. Vendar pa je na koncu tako da je za te ukrepe potrebno dobiti tako večino v Državne zboru, kot če bo referendum, tudi večinsko podporo ljudi. In tako kot bodo odločili bo pač veljalo.

Upam sicer, da ne bo prišlo do referendumu, ker če ta zakon ki je zdaj predlagan pade na referendumu pomeni, da eno leto nobenega od teh ukrepov ki so v zakonu, jih je pa nekaj sto, ni možno izvesti, kar bo Slovenijo pripeljalo v položaj v kakršnem je bila Latvija. Ne Grčija. Latvija je pred tremi leti prišla v enak položaj, kljub temu da je bila, kot ste prej rekli, da je Slovenija še pod tisto kritično mejo zadolženosti. Latvija je bila takrat še manj zadolžena kot smo mi danes, vendar pa je bil njihov problem to, da jim nihče ni hotel več posoditi denarja. Tudi Slovenija je pred tem, da če ti ukrepi ne bodo šli skozi, če mi ne sprejmemo rebalansa proračuna, bo ocena evropske komisije 11. maja negativna. Bonitetne ocene države bodo padle, s tem bodo padle bonitetne ocene v slovenski komercialnih bank, financiranje gospodarstva se bo podražilo preko vseh razumnih meja in obveznice ki jih bo dala slovenska država na trg za to milijardo evrov, za katero se bi se še lahko letos zadolžili, ne bo nihče kupil. In to pomeni da bo cel javni sektor, ki zdaj govori o kršitvi pravic zadnje dva meseca, tega leta brez plač, to bo kriza. No, in ko je Latvija prišla v to situacijo je za 30 odstotkov znižala število zaposlenih v javnem sektorju in tistim ki so ostali so znižali plače še za približno toliko. In Latvija je na ta način izšla iz krize, ampak danes srečujem poraznih konferencah po Evropi ljudi, ki so bili pred tremi leti ambasadorji te države, danes so pa brezposelni.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: No, kljub temu ko spet omenjate javni sektor, javne uslužbenke. Vprašanje uredbe s katero je vaša vlada omejila pogodbe, novinarje, urednikov, umetnikov, scenaristov in tako naprej. Kakšen je vaš pogled na to? Kako boste to reševali dolgoročno?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Rešitev prinaša ta zakon. Pogodbe za svetovanje in avtorske pogodbe bodo omejene, ampak če govorimo konkretno za vaš zavod, bo pač programski svet vašega zavoda odločal o tem kolikšne in kakšne pogodbe se sklepajo z izvajalci. Vlada nima namena to dolgoročno dela, ampak morali smo potegniti to zavoro zaradi tega, ker je v lanskem letu, ko je bila kriza velika, ko je šel proračunski primanjkljaj čez 6

odstotka, ko smo padli v mehanizem kjer bomo lahko kaznovani, je javni sektor sklenil za 23 milijonov evrov svetovalnih in avtorskih pogodb. Večinoma za stvari, ki bi lahko tudi še počakale v teh kriznih časih. In je to treba zdaj financirati, hkrati se je pa zaposlenost v tem istem delu javnega sektorja, kljub temu da je šlo ogromno denarja za stvaritve izven povečevalo.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Gospod predsednik, končajva še z enim vprašanjem, ki se mu sicer hotela nameniti nekoliko več časa, pa sva verjetno imela tudi bolj aktualne zadeve, glede na to da je jutri stavka. Kadrovanje vaše vlade. Začeli ste že kadrovati na konstitutivni seji, Urad za verske skupnosti, šef SOVE, UKOM, novi šef arhiva, zapleti z imenovanji v Beneško komisijo. Tu opozicija, vaši kritiki ugotavljajo da se pod temi imenovanji skrivajo tudi ideološki obračuni, sporna kadriranja. Kaj lahko odgovorite na take obtožbe?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ti očitki so smešni. Vsaka vlada če hoče nekaj narediti se mora najprej ekipirati in tudi naša vlada se je, ne še v celoti, ampak večinoma, ni možno čakati z nekaterimi odločitvami. Ko gre za kabinetne zaposlitve je to povsod po svetu pravica tistih ki stvari obvladajo...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak govoriti o umetniškem vodju Drame.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Meni se zdaj očita, da sem zaposlil v kabinet za čas mandata neko pravnico, ki je hčerka naše evropske poslanke. Pač gre za sposobno pravnico in njena zaposlitev nima nobene veze z njenimi sorodstvenimi razmerji. Mi želim pač delati boljše, kot so naši predhodniki. Piara jaz ne mislim voditi na način Darjana Koširja in Urške Čepin.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ampak vam se te najbližji družinski člani v državni upravi ali pa v podjetjih v državni lasti torej ne zdijo sporni? Nekaj takih primerov smo imeli. Primer Masleša, Pezdirjeva žena v kabinetu gospoda Šušteršiča, sami ste omenili primer Mazej Kukovič ki dela zdaj pri vas. Vi v takšnih zaposlitvah ne vidite, če vas prav razumem.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Gospa Mazej Kukovič ne dela v Slovenski državni upravi, ona je izvoljena poslanka evropskega parlamenta in nima...

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Ne, govorim o hčerki!

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ona je pa državljanica te države, ki je prišla v ta izbor zato, ker smo v nekem trenutku opazili njene sposobnosti in še veliko je bilo zaposlenih na ta način. Vendar so to zaposlitve za čas mandata. Ko bo konec mandata te vlade in našega kabineta, tudi teh zaposlitev ne bo. V slovenski državni upravi, ne bom našteval konkretnosti, ampak tradicionalno delajo celi družinski klani, skozi 50 let se je marsikje gradilo to in ti posamezni primeri v prejšnji ali pa v tej vladi ali pred prejšnji vladi ki prihaja na dan, so morda samo en odstotek vsega tega kar se dogaja in je marsikje dejansko sporno. Ampak predvsem je treba ljudi, tudi v državni upravi ocenjevati po tem kako delajo, ne pa po tem kako se pišejo.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Gospod predsednik, lani ste govorili o tem kako boste spomladi pripeljali ljudi na ulice. Vam je zdaj žal da ste uporabljali to sintagmo pred jutrišnjo stavko?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nikoli nisem govoril na ta način kot ste vi zdaj citirali. Še posebej ne lani. To je bila moja izjava, mislim da zdaj že pred tremi leti na zboru za Republiko in se ni nanašala na stavke, ampak se je nanašala na situacije v kateri je bila takrat slovenska pravna država, oz. lahko bi rekli pravična država.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Torej zdaj teh razlogov ne vidite. Jutri pa je vendarle splošna stavka, kakršne verjetno še nismo imeli.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Eno so ljudje na ulicah, drugo je stavka. Stavka ne pomeni ljudje na ulicah. Stavka pomeni da pač nekdo ki je zaposlen, v nekem segmentu protestira na delovnem mestu ali v tovarni zaradi pravic za katere misli, da so mu kršene. V javnem sektorju doslej nobena pravica ni bila ukinjena, pogajanja potekajo, racionalizacija bo potrebna. Ampak točno kje, kaj, kako še ni odločena, še ni odločeno. Zaradi tega tudi ni razlogov za to stavko. Mi razumemo bojazen tistih, ki so preobremenjeni v javnem sektorju. So segmenti, ki so preobremenjeni, kjer so ljudje premalo plačani, kjer so stresi zelo veliki, kjer ljudje računajo da bodo ta plačna nesorazmerja odpravljena in vlada je to ponudila kot korak. Vendar se tukaj nekateri sindikati strinjajo, nekateri ne. Tisti, ki so že odpravili nesorazmerja bi radi manjša znižanja plač. Tisti, ki bi še odpravljali nesorazmerja pristajajo na odpravo nesorazmerij in večje linearno znižanje plač. Tukaj je pač velika razlika ki je interesno razumljiva. Ampak vlada tukaj ni predstavnik kapitala, ni delodajalec v klasičnem smislu. Vlada je tukaj zastopnik splošnega interesa. Vlada ne razpolaga z denarjem ki bi bil moj ali pa od ministra Vizjaka. Vlada razpolaga z denarjem ki ga vi prispevate. Z denarjem davkoplačevalcev. In tega je pač toliko kot se ga lahko zbere.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Zdaj pa res samo še sklepno vprašanje. Jutri odhajate iz Ljubljane, na dan splošne stavke. Odhajate iz Ljubljane, greste na Ormoško območje. Ste s tem želeli poslati javnosti kako posebno sporočilo? Na dan splošne stavke.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vlada je na prvi seji, mislim da že 10. februarja sklenila, da bo od aprila naprej vsak mesec obiskala eno regijo. Tako kot smo to delali v našem prejšnjem, oz. pred prejšnjim mandatu in ta datum za obisk Ptujsko Ormoške regije je bil izbran že zdavnaj prej in se je program začel pripravljati že zdavnaj prej, kot je bila ta stavka napovedana. Tako da tisti, ki se pogajajo, vlada je imenovala pogajalsko skupino za pogajanje z stavkovnim odborom, tisti bodo seveda v Ljubljani in se bodo pogajali tudi v času stavke. Če bo pripravljenost tudi na drugi strani. Ostali člani vlade bodo seveda opravljali svoje redno delo. Če bi odpovedali ta obisk bi pomenilo, da tudi vlada stavka. To bi bilo pa najbrž preveč.

KSENIJA HORVAT PETROVČIČ: Gospod predsednik, hvala za vsa pojasnila in za obisk v našem studiu.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za pogovor.